

Chrétien Breukers

Fresh Up

NOVA NOVELLA

Chrétien Breukers

Fresh Up

NOVA NOVELLA

VANOCHTEND WERD IK WAKKER NA EEN LANGE wandeling door mijn geboortedorp. De huizen, die ik allemaal kende, stonden leeg, de mensen negeerden me en leken me niet te zien. Zelf bleef ik stom, en de ontzetting over wat me overkwam werd zo groot dat ik opschrok en de vormen van mijn slaapkamer begon te herkennen.

Het licht van de zon kwam door een kier van de foeilelijke gordijnen in mijn huurappartement. Ik heb de paarse lappen, rechtstreeks uit de jaren zeventig, voor het gemak laten hangen. Voor het gemak en omdat ik geen geld heb voor nieuwe gordijnen.

Ik knipperde een paar keer met mijn ogen en keek opzij. Daar, op de rand van mijn bed, zat iemand. Mijn opa van vaderszijde droeg zijn hoornen leesbril, die als altijd scheef op zijn neus stond. In zijn linkeroor zat het oortje van zijn ge-

hoorapparaat. Zijn grijze haren waren achterovergekamd, als de manen van een leeuw op leeftijd. Bij leven droeg hij het korter.

In het borstzakje van zijn colbert stak een Papermate-pen, waarmee ik hem jarenlang zijn kruiswoordpuzzels had zien invullen. Die pen was vroeger het object van mijn begeerte; later, als ik groot was, en schrijver, wilde ik ook een Papermate-pen, waarmee ik mijn boeken, met hetzelfde gemak als waarmee hij die puzzels oploste, zou schrijven.

‘Hoe kom jij hier terecht?’

‘Dat is een goede vraag jongen, die ik niet kan beantwoorden.’

Ik ging op mijn linkerzij liggen en wilde mijn opa aanraken. Hij weerde me af.

‘Nee, nee, dat kan niet. Nog niet. Maar, ik ben hier niet voor niets.’

Hij knipte met de vingers van zijn rechterhand (ik herinnerde me ineens hoe ik vroeger, toen hij oud werd en de spieren van zijn handen het deels begaven, zijn vingernagels knipte, met een schaaftje dat hij in een van zijn laden bewaarde, en hoe ik soms een verkeerde bocht nam en in zijn vlees terechtkwam, waarna hij begon te vloeken,

gevolgd door een welgemeend ‘dat geeft niks, jongen’) en had ineens een van mijn boeken vast.

‘Heb je dat gelezen?’

Ik schaamde me meteen voor mijn vraag en besepte tegelijkertijd dat mijn opa was gestorven voordat ik iets had gepubliceerd en dat ik, vanaf het moment dat mijn eerste boek uitkwam altijd had gewild dat hij iets van mij had kunnen lezen. Dat deze wens nu leek uit te komen, maakte me van het ene moment op het andere gelukkig.

‘Ja jongen. Ik heb de eeuwigheid, en die duurt lang. Ik heb al je boeken gelezen. Daarom, mede daarom, ben ik nu hier. Ik heb je er het een en ander over te vertellen. Over je boeken én over je leven.’

Ik zag dat het boek in zijn hand ‘gebruikssporen’ droeg, zoals een antiquaar het zou noemen. Er zaten ezelsoren in. Op het omslag zag ik een paar vlekken. Koffie. Rode wijn? Zou hij er, met zijn Papermate, in hebben geschreven? Mogelijk. Een bibliofiel was mijn opa nooit geweest.

‘Ik heb alles van je gelezen en ik wil er iets over zeggen. Maar dat komt later wel, als het tijd is.’

MIJN OPA ROOK HEEL LEKKER, NAAR PIJPTABAK, vermengd met een lichaamsgeur die door het dagelijkse douchen van tegenwoordig is uitgestorven, een geur die was opgebouwd uit talgachtige mengsels en zweet, niet altijd op tijd geluchte of gestoomde kleding en een aftershave die eerder goedkoop dan effectief was, Fresh Up of Old Spice. Een opalucht waarin zelfs de koffie die hij 's ochtends zette, en die hij op een waakvlam liet indikken, een rol speelde.

Het was een geur waar ik gelukkig van werd, en die ik na zijn dood nog een halfjaar af en toe opsnoof als ik zijn kledingkast opende. Daarna verdween de geur, maar de herinnering eraan heb ik altijd bewaard, en ik werd er opnieuw gelukkig van. Een geluk dat bestond uit twee delen geborgenheid en één deel melancholie.

Een keer per week, op zaterdagmiddag, ging mijn opa onder de douche. Hij vroeg mij om een handdoek te pakken, en een washand, en dan gooide hij die handdoek over zijn rechterschouder. De washand deed hij om zijn linkerhand, als een handschoen, en als hij dan was opgestaan van zijn stoel vuurde hij in die paar minuten een aantal mededelingen op me af die varieerden van ‘opa gaat douchen’ tot ‘ik geloof dat de burens bezoek hebben, want er staat een andere auto op de oprit’ tot ‘eigenlijk ben ik nog helemaal schoon, maar het is goed om je regelmatig te douchen’ en ‘zet jij zo meteen een kop thee voor opa, want opa heeft altijd dorst na het douchen’.

Mijn opa sprak vaak over zichzelf in de derde persoon, alsof hij een personage was dat interessant genoeg was om voortdurend van commentaar te voorzien. En hij was erg zelfverzekerd. Als er bijvoorbeeld een goede kennis bij hem op bezoek was geweest, zei hij: ‘Het is een knappe man. Altijd al geweest. Hij was vroeger bijna net zo knap als ik.’ Hij meende het: mijn opa vond zichzelf een knappe, de knapste (intelligentste) man.

Om de twee dagen schoor ik zijn gezicht, met het moderne driekopsapparaat van Philips, een

karwei waar ik van gruwde en van hield, en waar ik nu soms naar terugverlang. Het duurde een halfuur, want elke keer als ik het apparaat van zijn gezicht haalde, zocht hij met zijn lange, slanke handen naar overgebleven stoppels, die hij dan vond, en dan moest ik die stoppels en het hele gebied eromheen opnieuw scheren, 'voor de zekerheid'. Mijn ergernis negeerde hij, 'je wil toch niet dat opa er voor evenveel bijloopt?' Af en toe kreeg ik een gulden, als dank voor mijn werk.

HIJ ZAG ER GOED UIT. ZIJN PAK, BIJ LEVEN SOMS glimmend, omdat hij het tegen de instructies van mijn moeder en de stomerij in met het strijkijzer bewerkte, was iets beter in orde dan vroeger; het was op het chique af, en de stropdas zat mooi recht onder zijn nek, precies tussen de twee helften van zijn halsboord; zijn gezicht was glad, de huid gezond, niet zo rood en met levervlekken bedekt als in zijn laatste jaren. In zijn broek zaten niet die uitgelubberde knieën waaraan hij zich altijd stoorde, omdat kleermakers 'hun vak niet meer verstaan'.

Niemand verstond zijn vak, wat mijn opa betraf, dat kwam door de moderne tijd, waarin de waarden die hij zelf had gekoesterd overboord waren gezet, zonder voor iets deugdelijks te worden ingeruild.

'Oude mensen mogen hun stokpaardjes hebben. Jij bent nu ook veel ouder, wedden dat je binnen tien jaar ook zo wordt?'